

Příčestí přítomné

Pozor na odlišení příčestí přítomného (vyjadřuje časově ohraničený děj) a přídavného jména slovesného (vyjadřuje více méně trvalou vlastnost nebo stav a shoduje se s řídícím podstatným jménem v rodě a čísle)

une hirondelle nourrissant ses petits
les récits intéressant le public
x
une boisson nourrissante
des récits intéressants

*vlaštovka krmící své mladé
vyprávění zajímaví veřejnost*

*výživný nápoj
zajímavá vyprávění*

Příčestí přítomné vyjadřuje

1) nejčastěji současnost s jiným dějem, ať už přítomným, minulým nebo budoucím:

Eve arrive (est arrivée, arrivera) à 10h portant
une petite valise bleue,

*Eva přichází (přišla, přijde) v 10h a nese
(a nesla, a ponese ; nesouc) modrý kufřík.*

2) příčinu:

S'entraînant tous les jours, notre équipe semble bien
préparée pour le championnat.

*Protože naše mužstvo trénuje každý den,
zdá se, že je dobře připravené na mistrovství.*

Etant très occupée, Rose n'a pas pu aider sa sœur.

-

3) v písemném projevu často nahrazuje vztahnou větu
Je connais une secrétaire parlant couramment trois
langues étrangères. (... qui parle...)

-

Přičestí minulé

Je-li užito bez pomocného slovesa, má obvykle význam trpný:

la langue parlée	<i>mluvený jazyk</i>
des objets perdus	<i>ztracené předměty</i>
une place occupée	<i>obsazené místo</i>

Někdy vyjadřuje stav:

un garçon parti de chez lui	<i>chlapec, který je pryč (odešel) z domova</i>
rentré lundi	<i>který se vrátil v pondělí</i>
arrivé au bout	<i>který dosáhl cíle</i>
resté seul	<i>který zůstal sám</i>
une maison située sur une colline	<i>dům (stojící) na kopci</i>
un enfant assis, couché, endormi	<i>sedící dítě, ležící, spící</i>

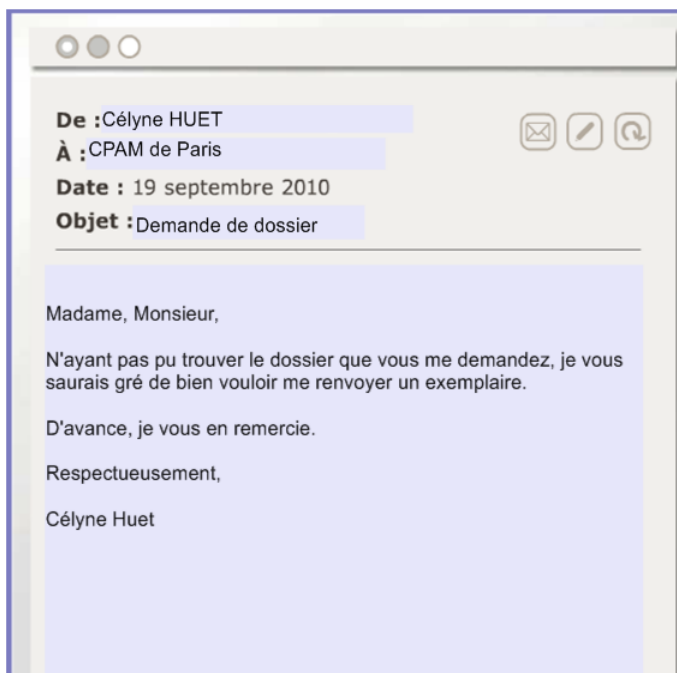
Přičestí minulé složené

Vyjadřuje děj předcházející před jiným dějem (ať přítomným, minulým nebo budoucím):

Etant rentré avant mon frère, je dois l'attendre. *Protože jsem se vrátil dřív než bratr, musím na něho počkat.*

Ayant parlé pendant une demi-heure, le président s'est excusé. *Když předseda po půlhodině domluvil, omluvil se.*

Ayant passé ses examens, Raoul pourra partir à la montagne. -

Participiální (absolutní) vazby v překladu

Přeložte:

Maman étant malade, j'ai dû faire la cuisine. -

Le beau temps aidant, vous vous rétablirez vite. -

L'orage menaçant, nous sommes retournés à l'hôtel. -

Rozlišujte:

La maison étant vendue, les Dupont ont pu partir pour Paris. *Jelikož je dům prodán, mohli Dupontovi odjet do Paříže.*

La maison ayant été vendue, ils sont partis. *Když (protože) byl dům prodán, odjeli.*

La maison une fois vendue, ils sont partis. *Jakmile (protože) byl dům prodán, odjeli.*

La maison vendue, ils sont partis. *Po prodeji domu odjeli.*

Pomocné sloveso **être** (jeho tvary étant, ayant été) se velmi často vynechává u přičestí přítomného v trpném rodě (**étant vendu** → **vendu**) a u přičestí minulého složeného (**étant arrivé** → **arrivé, ayant été vendu** → **vendu**); tyto tvary se tak zkracují na pouhé přičestí minulé (**arrivé, vendu**).

Arrivé le premier, j'avais le temps de faire le tour de la ville. -

Une fois sortis du village, nous n'avons plus rencontré personne. -

A peine levés, ils se sont mis à faire leurs bagages. -

Le repas fini, les invités ont pris congé de la famille. -

Leurs devoirs faits, Jean et Nicole peuvent jouer tous les deux. -

Cela dit, allons voir notre jardin. -

Participiálními vazbami můžeme nahradit (zejména v písemném projevu) různé věty příslovečné:

a) příslovečné vedlejší věty časové

- pro vyjádření současnosti

(přičestí přítomné)

Nous allions tout droit, évitant les pierres et les racines. -

J'ai trouvé les deux enfants dessinant tranquillement -

quelque chose sur le trottoir. (... en train de dessiner ...)

(přičestí přítomné v absolutní vazbě – knižní styl)

Notre train quittant la banlieue, nous observions -

le paysage qui changeait sans cesse.

L'Académie française fut fondée par le cardinal Richelieu -

en 1635, Louis XIII étant roi de France.

- pro vyjádření předčasnosti

(příčestí přítomné, je-li podmět obou vět stejný)

Sortant un journal de sa poche, Gaston me montre
la photo d'une vedette. (Ayant sorti ...)

Appelant un camarade à son aide, il essaya de réparer
son vieux vélo.

(příčestí minulé složené nebo prosté příčestí minulé, je-li podmět obou vět stejný)

Ayant payé l'addition, Marie est partie. -

Une fois rentré, je vous raconterai tout. -

Aussitôt entrée dans la salle, elle a remarqué le changement. -
(místo Etant entrée ...)

(absolutní participiální vazby – jsou-li podměty různé)

Le président ayant parlé, la discussion commença. -

Le moteur réglé (étant réglé), la production a pu démarrer. -
(Le moteur ayant été réglé ... ; Le moteur une fois réglé ...)

Une fois son travail terminé, elle part (elle est partie, elle partira) -
(místo étant terminé ...)

b) příslovecné vedlejší věty příčinné a důvodové

(příčestí přítomné)

Etant employée à la banque, Irène peut nous renseigner
sur le cours du franc suisse.

Ne sachant pas le japonais, vous aurez besoin d'un interprète. -

(příčestí minulé složené)

Ayant laissé mon agenda au bureau, je ne peux pas vous
dire l'adresse de M. Leroy.

S'étant souvenue de sa promesse, elle envoie une carte
à sa grand-mère.

Etant tombée gravement malade, la petite Rose a dû
redoubler sa classe.

(absolutní participiální vazby – jsou-li podměty různé)

Mon fils ayant beaucoup à faire, ses camarades sont partis
sans lui.

La rivière ayant débordé, la route n'est pas praticable. -

Sources bibliographiques et autres :

HENDRICH, J. et kol. (1991). Francouzská gramatika. SPN, 2. vydání;
autentické materiály